

SÜREYYA GÜNEŞ ANAOKULU

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

ANNE BABA TUTUMLARI

VELİ BÜLTENİ

Değerli anne babalar,

Freud, kişilik gelişimi bakımından ilk çocukluk yıllarındaki yaşantıların önemini vurgular. Bu kurama göre her gelişim döneminin kendi içinde kritik dönemleri vardır. Normal gelişimin sağlanması için gelişimin her döneminde bireyin temel ihtiyaçlarının doyurulması gerekmektedir. Eğer bu temel ihtiyaçlar karşılanmazsa kişilik gelişimi engellenir. Freud' a göre ilk dönemlerde ihtiyaçları karşılanmayan çocuk daha ileriki yaşlarda normal olmayan bazı davranış biçimleri gösterebilir. Çocukların anne babaları ile etkileşimlerinin niteliği, onların ihtiyaçlarının karşılanmalarında ve her bir dönemi sağlıklı geçmelerine yardım eder.

Erikson'a göre de insanın yaşamında sekiz kritik evre vardır. Her dönemde atlatılması gereken bir kriz, bir çatışma bulunmaktadır. İnsanların sağlıklı bir kişilik kazanmalarında bu çatışmaların başarılı olarak atlatılması önem taşımaktadır. Krizler sosyal ilişkilere dayalıdır ve yüksek motivasyon gerektirir. Bir dönemin sağlıklı bir şekilde geçirilmesi ve krizlerin yenilmesi önceki dönemin sağlıklı gelişimine bağlıdır. Yalnız bu kurama göre eğer bu krizler başarılı bir şekilde atlatılmazsa Freud 'un kuramında olduğu gibi çocuk o evreye takılıp kalmaz. Yaşanan krizler daha sonraki evreler taşınır ve çözülmeyecek düzeyde problemler ortaya çıkar. Her iki kuramda da sağlıklı bir kişilik gelişimi için dikkat edilmesi gereken nokta ebeveynin çocuğun yeterli düzeyde hem duygusal hem de fiziksel anlamda çocuğun ihtiyaçlarını karşılamasıdır.

Anne baba tutum ve davranışlarının çocuklar üzerinde etkili olduğu birçok araştırma ile kanıtlanmıştır. Özellikle okul öncesi dönem çocuklarından davranış problemi olan çocukların üzerinde yapılan araştırmalar bu tip davranışlar sergileyen çocukların annelerinin, çocuklarıyla etkileşimlerinde tutarsız ve olumsuz bir tutum içinde olduklarını göstermektedir. Anne- çocuk arasındaki ilişkinin kalitesi çocukların sosyalleşmesinde, oto kontrollerini geliştirmelerinde ve anne baba davranış standartlarını çocuğun içselleştirmesinde önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir.

Sizin için hazırlanmış olan bu bültende 7 farklı anne baba tutumu tanıtılmış ve bu tutumlara yönelik çocukların özellikleri özetlenmiştir. Çocuğunuzu yetiştirirken nasıl bir tutum sergilediğinizi ve bu tutumun çocuğunuzdan beklediğiniz gelişmeyi elde etmek konusunda yararlı olup olmadığını görmemiz açısından yararlı olacağımı düşünüyorum.

Zübeyir ÇAY
Psikolojik Danışman

1. Baskıcı (Otoriter) Anne Baba Tutumu

Baskıcı (otoriter) tutum; kontrolün yüksek, ilgi ve şefkatin düşük olduğu çocuk yetiştirme tutumudur.

Otoriter davranan anne ve baba için esas önemli olan çocuklarının onlara itaat etmesi koşulsuz kurallara uymalarıdır. Burada çocuğun isteklerinin hiçbir ehemmiyeti yoktur. Anne ve baba çocuğu dinlemeye çalışmadıkları gibi onu anlamaya da çalışmazlar. Bunun yerine ise onu sürekli eleştirirler ve baskı yolu ile kontrol etmeye çalışırlar. Çeşitli emir ve katı kurallar yolu ile çocuğa istediklerini yaptırmaya ve ona istedikleri kalıba sokmaya çalışırlar. Bu tür anne ve babalar sıcaklıktan ve şefkatten yoksundurlar. Onlar için esas olan kendi istekleridir. Ceza gibi disiplin yöntemleri çok sık olarak kullanılır.

Bu tür anne ve babalar çocuklarını baskı altında tutmak ve onları itaat ettirmek için çocuğa karşı utandırma, ayıplama, aşağılama ve dalga geçme gibi olumsuz davranışları sık olarak kullanırlar. Bu tür baskı altında tutulmak ise çocuk için olumsuz neticeler oluşturacaktır. Çocuk anne ve babasına veya farklı kişilere duygularını ifade edemez, gösteremez ve korkarlar. Ürkek, pasif ve içe dönük olurlar. Bu tür çocuklar anne ve baba baskısından korktuklarından onlara itaat etme yolunu seçmişlerdir. Boyun eğmediklerinde dışlanacaklarını ve cezalandırılacaklarını bilirler ve bundan çekinirler. Bu tür çocuklar anne ve babasına sevgi yerine öfke ve nefret gibi bir takım olumsuz duygular duyabilirler.

Aşırı otoriter tavır içindeki ailelerde çocuğun benliğine ilişkin olumsuz yargılamaları, kendine güvensizliği, yapabileceği işlere “ben yapamam” düşüncesiyle girişmemesi, düşüncelerini diğer insanlara ifade etmekte çekingen davranması gibi bir takım olumsuz davranış kalıpları görülmektedir. Baskıcı ve otoriter tutum içerisinde yetiştirilen çocukların yüksek düzeyde anksiyete gösteren, başkaları ile başarılı sosyal ilişkiler kuramayan kaygılı çocuklar olduğu görülmüştür.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Aşırı kontrollüdür.
- Çocuklarıyla etkileşimlerinde daha az sıcak ilişkiler kurar.
- Çocuğunun gelişim düzeyini ve isteklerini dikkate almadan, ondan kendilerinin uygun gördüğü gibi davranmalarını ister.
- Kurallar katı bir şekilde uygulanır.
- İtaate önem verilirken çocukla ikili iletişime girilmemesine dikkat edilir.
- Ailenin istediği davranışlar yerine getirilmediğinde çocuk cezalandırılır.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

- Öfke ve kızgınlık duygularını açıkça belirtmez.
- Daha bağımlı ve daha zayıf ilişkilere sahip olabilirler.
- Daha itaatkâr ve saldırgan olma eğilimindedirler.
- Tedirginlik, stres, mutsuzluk, kararsızlık ve özgüven eksikliği görülebilir.

2. Aşırı Koruyucu Anne Baba Tutumu

Aşırı koruyucu tutum ülkemizde sıklıkla karşılaştığımız bir yaklaşım biçimidir. Çocuğun ebeveynleri çocuğun yapması gereken birçok şeyi, çocuk üzülmesin, yorulmasın, zorlanmasın düşüncesiyle kendileri yapmaya çalışırlar. Ancak bu tutumu gösteren yetişkinler çocuğun gelecekteki yaşamına ne gibi zararlar verdiklerini ne yazık ki tahmin edememektedirler.

Çocuğun gereksinim duymadığı durumlarda bile anne baba müdahale eder. Çocuğun her türlü ihtiyacı anne babalar tarafından karşılanarak çocuğun kendi kendisine yetmesine fırsat verilmez ve kendi başına araştırma yapması engellenir. Anne babalar çocuğunu korumak için çocuğun her türlü hareketine ve ilişkisine sınırlamalar getirerek çocuk adına her türlü kararı kendileri verir.

Aşırı koruyucu anne babalar çocuklarına duygu sömürsü yaparak onun eve bağlı olmasını sağlar. Çocuğun herhangi bir tehlikeli durum ile karşılaşmaması adına abartılı biçimde öz bakımını ilköğretim çağına kadar üstlenirler. Bu tutumla yetiştirilen okul öncesi dönem çocuklarında öz bakım becerilerinin henüz gelişmediği görülmektedir.

Sürekli korunan çocuk kendini korumayı öğrenemediği için savunmasız, çabuk uyum gösteren, utangaç bir kimlik yönelmesinin yanı sıra sorumsuz, şımarık kişilik geliştirebilirler. Bu tarz tutum içinde yetişen çocuklar problem çözmede de oldukça başarısızdırlar.

Anne babanın çocuğa karşı aşırı korumacı davranması çocuğu ebeveyne bağımlı duruma getirir. Bunun

sonucu çocuktaki aşırı bağımlılık kendine güveni olmayan bir kişilik geliştirmesine neden olur. Bu çocuklar yaşam boyu birilerine bağlanma ihtiyacı duyarlar.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Çocuklarını aşırı derecede korur ve kontrol ederler.
- Çocuğun başarabileceği pek çok şey anne-baba tarafından yapılır.
- Çocukların kendi deneyimleri yoluyla öğrenmeleri engellenir.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

• Kendini savunamayan, karar verme becerileri gelişmemiş ve kendi işini yapamayan bireyler olarak yetişebilirler.

3. Aşırı Hoşgörülü (İzin Verici) Anne Baba Tutumu

Bu tür tutumun en önemli özelliği ebeveynlerin çocuğun yaptıklarına hiç karışmayışlarıdır. Çocuğun her yaptığı hoş karşılanarak onaylanır. Bu tür ailelerin çocukları ile olan ilişkileri ve iletişimleri zayıftır. Çocuğa karşı bazen ise ilgisizdirler ve duygusal bağları zayıftır bazen ise tam aksine sıcak ve yakındırlar. Çocuk hiçbir şekilde denetim altında değildir. Bu bakımdan çocuklar bir çeşit aile otoritesi eksikliği çekmektedirler.

Çocuk ise aile ile birlikte iken ne isterse onu yapmaktadır. Ne zaman isterse o zaman yemek yer, ne zaman isterse o zaman ders çalışır ve ne zaman isterse o zaman uyur. Çocuğun her davranışı, tamamı ile kendi isteklerine göredir. Bu tür çocuklar kendi arzu ve isteklerini denetlenmesini ve kontrol edilmesini pek öğrenemezler ve bu bakımdan dış dünyada çeşitli problemlerle karşılaşmaları kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu tür anne baba tutumuna sahip çocuklar evlerinden ayrıldıklarında ya da sosyal yaşama katıldıklarında çeşitli sorunlarla karşılaşır. Çocuğun hayatındaki en büyük sorun ise evdeki izin verici tutumun dış dünyada bulunamayışdır.

Aileler için ise çocukların bu başarısızlıklarını anlamak ve kendi davranışlarını değiştirmek çok güç olmaktadır. Aile çocuğa her istediğini yapması konusunda izin verdiği halde nasıl olup da başarısız olduğunu anlamamaktadır. Bu sorunun cevabı ise oldukça basittir. Çocuk kendini denetlemeyi öğrenemez ve bu bakımdan kendini denetleme ve zamanını iyi kullanmayı öğrenmenin şart olduğu okul ve iş hayatı içerisinde çocuk başarısız olmaktadır. Bu tür izin verici bir tutumla yetişmiş olan çocuklarda okul hayatının başlangıcı ile birlikte çeşitli problemlerde görülmeye başlar. Öncelikle çocuğun her istediğini karşılamaya alışkın olan ailesi giderek artan ve zorlaşan istekler karşısında ne yapacağını bilemez duruma düşmektedir.

Buna ek olarak çocuk okul hayatında da yeterince başarı sağlayamamaktadır. Bu konumda ise çocuk engellenme ve tatminsizlik duyguları yaşamaya başlar. Tatminsizlik duygusu sebebi ile çocuğun psikolojisi bozulur ve çocuk çeşitli kötü alışkanlıklara yönelebilir.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Çocuklarının istekleri mantıklı olmasa bile yerine getirirler.
- Anne-babaların isteklerinden çok çocukların istekleri ön plandadır.
- Çocuğa herhangi bir sınır konmaz ve sınırsız özgür olabilecekleri bir ortam yaratır.
- Çocuğun hatalı davranışları hoşgörü ile karşılanır ve kabul görür.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

• Kendine güvenen, yaratıcı bir birey olarak yetişmeler de olumsuz davranışlarla karşılaşılabilir.

- Sosyal açıdan daha az sorumluluk alan bireyler olabilirler.
- Sosyal gelişim ve özdenetim konusunda daha fazla sorun yaşarlar.
- Doğruyu yanlış ayırt etmede sorun yaşayabilirler.

4. Tutarsız (Dengesiz ve Kararsız) Anne Baba Tutumu

Tutarsız tutum sergileyen anne babaların çocuk yetiştirirken belli kuralları yoktur. Çocuğa karşı gereksiz yere aşırı hoşgörülü bazen de çok otoriter olabilirler. Tavırlarını kestirmek mümkün değildir. Bazı durumlarda aşırı tepki verebilirler. Tutarsız tutum anne baba arasındaki anlaşmazlıklardan da ortaya çıkabilir. Anne babanın disiplin anlayışı birbirine uymayabilir. Bu anne babalar çocuk ile ilgili birçok konuda aynı fikirde değildirler. Anne ve baba çocuğa çelişen mesajlar vermektedirler. Ebeveynlerden birisinin evet deyip onay verdiği bir davranışa bir diğer ebeveyn hayır demektedir. Bazı zamanlarda ise aynı davranışa farklı zamanlarda farklı ve zıt tepkiler verilmektedir. Bu durumda çocuk davranışlarını nasıl yönlendireceğini kestiremez ve dengesiz tavırlar sergileyebilir. Bu tür anne baba tutumu diğer tutumlara göre daha fazla zarar olumsuzluk oluşturan bir tutumdur. Çocuk anne ve babasının davranış ve tepkilerinden tam olarak emin olmadığı için kendisine has bir kişilik geliştirmekte

zorlanır.

Aile içi dengesizlik çocuğun kafasını oldukça karıştırmaktadır. Sürekli bu tutumlarla karşı karşıya kalan çocuk şaşırır; korku ve kaygı yaşayabilir. Anne babadan yeterli düzeyde ilgi görmediği için ya da hareketlerini düzene oturtamadığı için ilgiyi üzerine çekmeye çalışır. Hor gören, cezalandıran ya da sevip hem de soğuk davranan anne ve babaların çocukları bağımlı bir kişilik yapısına sahip olmaktadır.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Aşırı hoşgörölü davranış ile otoriter tutum arasında gidip gelirler.
- Aynı çocuk için ebeveynlerden birinin doğru bulduğu davranışı diğeri yanlış olarak değerlendirmektedir.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

- Farklı uygulamalar çocuğun kişilik gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.
- Onaylanan davranışın ne olduğu çocuk tarafından anlaşılmadığı için sorun yaşanır.
- Karar vermekte zorlanan, diğere insanlara güven duymayan, dengesiz, tutarsız, aşırı isyankâr ya da boyun eğici bireyler olarak yetişebilirler.

5. Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu

Bu tutumdaki anne babaların çocuklarından çok başarılı olmaları ve toplum içinde en başarılı olmaları gibi beklentileri vardır. Bu anne babalar genel olarak kendi çocukluk dönemlerinde zor şartlar altında büyümüş veya sonradan iyi bir statü veya ekonomik düzeye gelmiş ya da rekabetçi ve kıyaslayıcı bir çevresi bulunan ebeveynlerdir. Bazı anne babalar ise kendileri isteyip de bazı engeller nedeniyle ulaşamadıkları hedeflere çocuklarının ulaşmasını isterler. Çocuklarını onların ihtiyaçları çerçevesinde değil de kendi istek ve beklentileri doğrultusunda yetiştirirler. Bu anne babaları memnun etmek zordur. Genellikle çocuklarını başka çocuklarla kıyaslarlar. Kendi önerdikleri faaliyetlere çocukları ilgi göstermeyince demoralize olurlar. Yiyeceği şeylere hatta kimlerle arkadaşlık edeceklerine sürekli eleştirel ve aşırı sorgulayan bir tarzda yaklaşır.

Bu tip ebeveynlerin kendilerinin ya da çocuklarının mükemmel olamaması gibi korkuları vardır. Mükemmeliyetçilik kişinin ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olabilen bir kişilik özelliğidir. Mükemmeliyetçi ebeveyn kendini de çocuğunu da yüksek standartlara ulaşmaya zorlar. Bu bakımdan endişeli ve aşırı korumacı özellikler de sergilerler. Çocuktan sıklıkla olabilecek hatalara ve bu hatalara çocuğun hayatını gelecekte etkilemesine dikkat etmesi istenir ve bu hataların başkaları tarafından nasıl olumsuz biçimde değerlendirileceği de hatırlatılır. Bu tip ebeveyn modeli hatalardan çekinmeyi ve onlara dikkat etmeyi içerir.

Bu tutumla yetişen çocuklar koşullu sevgiye odaklanırlar. İyi olduklarında anne babaları onları sevecek, başarısız olduklarında ise sevmeyeceklerini düşünürler. Onlar da bu sevgi biçimini benimserler. İnsanlara koşullu bir sevgi biçimiyle yaklaşır. Genellikle bu çocuklar da mükemmeliyetçi düşünce davranışlar gösterirler ve hata kabul etmezler. Okul ve iş hayatlarında başarıyı yakalamış olsalar dahi insan ilişkilerinde zorlanırlar. Hayatlarının mükemmel olmasını isterler ama hayatın farklı ve acımasız yüzüyle karşılaştıklarında mutsuz olurlar.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Yaşantıları boyunca ulaşamadıkları amaçlara kendi çocuklarının potansiyeline bakmadan ulaşmalarını bekler.
- Çocuklarından beklentileri yüksektir.
- Çocuklarının hata yapmalarını kabullenemezler.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

- Ağır beklentiler altında ezilerek sağlıklı bir kişilik geliştiremeyebilirler.
- Hayatlarında hep başarıya yönelik çabalarlar ve istedikleri seviyeye ulaşamadıklarında hayal kırıklığı yaşarlar.
- Kendilerini çoğu zaman beceriksiz hissederler.
- Kendilerini değersiz ve başarısız hissederler.

6. İlgisiz (Kaygısız) Anne Baba Tutumu

İlgisiz ebeveynler çocuk yetiştirme konusunda isteksiz oldukları kadar sorumluluk da almayan kişilerdir. İlgisiz anne babalar ebeveynlik rolünü benimseyememişlerdir ve çocuğun gelişimine yardım konusunda ilgili değildir. Bu anne babaların çocukları ile geçirecekleri zaman ve enerjileri kısıtlıdır. Ayrıca ilgisiz anne babaların çocuğun yaşamı, çocuğun okul yaşantısı gibi bilgisinin az olmasının yanı sıra çocuk ile ilgili karar sürecine çok az katılmaktadırlar. Çocuğu kontrol etmede ve rehberlik etmede başarısızdırlar. Hayatları anne baba merkezlidir.

Çocuk için neyin olduğunu düşünmek yerine kendi ihtiyaç ve ilgilerini ön sıraya koyarlar. Bazen bu anne babalar çocuklarına karşı davranışlarını “ihmalkâr” dereceye kadar getirebilirler.

Birçok araştırma ilgisiz anne babalara sahip çocukların uzun dönemde en çok zarar gören grup olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle bu çocukların maruz kaldığı durum ihmal ve kötü muameledir. Araştırmalar ayrıca 2 yaşından itibaren ilgisiz annelerle kalan çocukların sorunlu bağımlılık ve sosyal, bilişsel, fiziksel gelişimlerinin yetersiz olduğu görülmüştür.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Çocuğunun istek ve gereksinimlerine karşı kayıtsız davranırlar.
- Çocuklarını önemsemezler.
- Çocuklarının ihtiyaçlarını görmezden gelirler.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

- Zamanla olumsuz davranışlar göstermeye başlarlar.
- Sevgisiz ortamda büyüyen çocuk, dikkat çekmek ve çevreye varlığını ispatlamak için çaba sarf eder.
- Saldırgan, iletişim sorunları yaşayan ve özgüveni düşük bireyler olabilirler.

7. Demokratik Anne Baba Tutumu

Baumrind, bu tutumu ılımlı-otoriter tutum olarak adlandırmaktadır. Baumrind'e göre, çocukla tartışan, görüş alışverişini özendirilen, katı ama anlayışlı ve sevecen olan, çocuğa büyüdükçe daha çok sorumluluk veren ve genel anlamda çocuğun bireyselliğine saygı duyan bir ebeveynidir.

Demokratik anne ve babalar çocuklarını ayrı bir birey olarak kabul etmektedirler. Çocuklarına değer verirler ve onların özerk ve bağımsız bir birey olmalarına destek olurlar. Bu tip aileler çocuklarına karşı hoşgörüdürler, ona insan olarak saygı gösterirler. Çocuklarını çok az kısıtlama davranışına giderler. Çocuğun sevilme ve onaylanma isteklerini göz ardı etmezler. Çocuğun kendine has kişilik gelişimine destek olurlar. Bu tür aileler çocuklarının kendilerini gerçekleştirmesine izin verirler.

Çocuk belli sınırlar çerçevesi içinde özgürdür. Söz hakkı vardır. Duygu ve görüşlerine saygı duyularak önemsenir. Söyledikleri ve yaptıkları yetişkinler tarafından dinlenmekte ve önemli görülmektedir. İçinde bulunduğu bu ortamdan faydalanan çocuk girişimci tutumlar sergiler, özgüveni tam olur ve kendi kararlarını kendi verip bu kararların sorumluluklarını almasını öğrenir.

Aile içindeki eşitlikçi ve demokratik tavır tüm aile fertlerini kapsamaktadır. Ebeveynler de çocuklarına göstermiş oldukları gibi birbirlerine sevgi ve saygı göstermektedirler. Hatalara odaklanmak yerine başarılar ön plana çıkarılır ve bu sayede çocukların olumlu bir kişilik yapısı geliştirmelerine yardımcı olunur. Hataların cezalandırılması yoluna gitmek yerine başarıların ödüllendirilmesi daha olumlu bir tutumdur. Bu durumda çocuklar kendi olumlu ve başarılı yönlerine odaklanmaktadır. Takdir edilip önemsendikçe şevkleri artmaktadır ve böylelikle daha başarılı olmayı arzulamaktadırlar. Ancak hataların cezalandırılması çocukların şevklerini kırarak olumsuz etkilemektedir. Demokratik anne babalık stilinde fiziksel ceza ve şiddet uygulanmamaktadır ancak bunun yerine daha küçük kısıtlama türü cezalar vardır. Ceza çok eski ancak problemli bir eğitim metodudur. Ceza genel olarak uyulmayan sosyal kurallar içinde olduğunda verilir. Eğer ceza ille de uygulanacaksa bunun belli bir ölçüsü ve sınırı olmalıdır. Bu ölçü şu şekilde verilebilir:

- Ceza saldırgan ve korkuya sürükleyici bir biçimde olmamalı,
- Çocuğun kişiliğini görmezden gelici bir biçimde olmamalı,
- Çocuğa detaylı açıklama yapılmalı,
- Suça uygun bir ceza verilmeli,
- Ceza suçun hemen ardından olmalı,
- İstenen davranış çocuğa yaşına uygun olarak açıklanmalıdır.

Demokratik ailelerde genellikle bu yukarıda tarif edilmiş ceza koşullarına uyulmaktadır. Örnek olarak çocuğa izleyeceği çizgi filmi izlememe cezası verilebilir ya da gezmeye çıkmama cezası verilebilir.

Baumrind (1967), okul öncesi dönemdeki çocuklar ve aileleri ile ilgili yaptığı araştırmasında ılımlı-otoriter (demokratik) tutum sergileyen anne babaların çocuklarının kendine güvenen, otokontrol sahibi, yaratıcı ve mutlu olduğunu bulmuştur. Bu anne babaların çocukların ihtiyaçlarına önem veren ve karşılayan, çocukları ile sıcak ilişkileri olan, sürekli çocuğu cesaretlendiren ebeveynler olduğunu söylemiştir. Bu anne babaların talepkâr olduklarını ve kontrollü davrandıklarını bulmuştur.

Bu tutumu benimseyen anne-babalar;

- Çocuklarına sıcak davranır.
- Koşulsuz sevgi ve saygı gösterilir.
- Çocukların her durumda düşüncelerini belirtmelerini ve paylaşımlarını desteklerler.
- Davranışları birbiriyle tutarlı ve kararlıdır.
- Her çocuğun kendine özgü bir gelişim kapasitesi olduğunu bilir ve ona uygun davranırlar.
- Çocuklarından gelişimlerine uygun düzeyde olgun davranmalarını beklerler.
- Çocuklarına sorumluluk verirler.
- Çocuklarının özerk davranışları desteklenir.

Bu tutumu benimseyen anne-babaların çocukları;

- Sosyal ve duygusal anlamda daha yeterlidirler.
- Diğer bireylerle daha çok iş birliği içerisindedirler.
- Kendine güvenen, uyumlu, yaratıcı, bağımsız, sorumluluk sahibi, insanlara güvenebilen ve sevilen bireyler olarak yetişirler.

Kaynakça

Yavuzer, H. (2010). *Çocuk ve Ergen Gelişiminde Anne Baba Tutumları*, Timaş Yayınları, İstanbul.

Dursun, A. (2010). *Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Davranış Problemleriyle Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Sağat, H. (2016). *Bireylerin Anne Baba Tutumlarının Özgüven ve Sosyal Fobiye Olan İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.

Zübeyir ÇAY
Psikolojik Danışman

e-mail:
z.cay@outlook.com